

PEDAGOGICKÁ PSYCHOLOGIE – ZS 2016/17

Vyučující: PhDr. Kristýna Krejčová, PhD.

Požadavky k atestaci:

- Seminární práce „Proč budu dobrý učitel“ (Sebereflexe ve vztahu k probíraným tématům) – 20%
- Prostudovat základní literaturu v souvislosti s požadavky na závěrečný test (60%) a ústní zkoušku (20%) (*Problémové okruhy*)

PO 9:15-13:15

Učebna NB 20

Program předmětu

Pedagogická psychologie jako teoreticko-aplikační disciplína, její předmět, hlavní úkoly, základní metody.

Jak se stát dobrým učitelem?

Charakteristiky interakce dospělý – dítě: rodiče a děti. Charakteristiky interakce dospělý – dítě: učitelé a žáci. Způsoby výchovy v rodině, ve škole.

Vývoj jedince (kognitivní, osobnostní, sociální a morální), souvislosti pro pedagogicko-psychologickou teorii a praxi. Psychický vývoj v pubertě a adolescenci.

Psychologické aspekty výchovných prostředků. Vytváření a respektování pravidel ve školní třídě, management školní třídy.

Psychologická problematika osvojování vědomostí a dovedností ve škole. Behaviorální a kognitivní přístupy k učení. Druhy učení. Kognitivní styly, styly učení.

Individuální rozdíly (inteligence, kreativita, výjimečné děti). Podněty pro výchovu a vzdělávání.

Nové formy poznávání učebního potenciálu jedince v edukační praxi, zprostředkované učení.

Motivace ve výchově a vyučování. Školní úspěšnost žáků. SVPU.

Školní třída jako sociální skupina. Kooperativní vyučování. Konflikty a jejich řešení

Pedagogicko-psychologická diagnostika. Hodnocení třídy učitelem.

Školní třída a její vliv na školní úspěšnost a vývoj žáka. Klima školní třídy a školy.

Možnosti rozvoje učitelů, psychohygienu, supervize.

Změna programu vyhrazena.

Základní literatura:

ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha: Karolinum, 1993, 1996. ISBN 80-7066-534-3.

ČÁP, J. MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-463-X.

FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-626-8.

MAREŠ, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0174-8.

STERNBERG, R. J., WILLIAMS, W. M. *Educational psychology*. Boston: Allyn and Bacon, 2002. ISBN 0-321-01184-8.

TRNKA, J. *Pedagogická psychologie pro ekonomy*. Praha: VŠE, 1993. ISBN 80-7079-699-5.

Další doporučená literatura:

1. Armstrong, J.Scott. <i>Would Mandatory Attendance Be Effective for Economics Classes?</i> [online] Dostupné na Social Science Research Network: < http://ssrn.com/abstract=634127 >
2. Auger, M.T., Boucharlat, Ch. <i>Učitel a problémový žák</i> . Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-907-0.
3. Bruner, J. S. <i>Vzdělávací proces</i> . Praha: SPN, 1965.
4. Cangelosi, J. S. <i>Strategie řízení třídy</i> . Praha, Portál, 1994. ISBN 80-7367-118-2.
5. Čáp, J. <i>Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy</i> . Praha: ISV, 1996. ISBN 80-85866-15-3.
6. Dinkmeyer, D., McKay, G. D. <i>STEP-efektivní výchova krok za krokem</i> . Praha: Portál, 1996.
7. Drapela, V. J. <i>Přehled teorií osobnosti</i> . Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-766-3
8. <i>Efektivní učení ve škole</i> . Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-556-3.
9. Elliott, J., Place, M. <i>Dítě v nesnážích</i> . Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-0182-0.
10. Fischer, R. <i>Učíme děti myslet a učit se : praktický průvodce strategiemi vyučování</i> . Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-966-6.
11. Gagné, R. M. <i>Podmínky učení</i> . Praha: SPN, 1975.
12. Gajdošová, E., Herényiová, G. <i>Rozvíjení emoční inteligence žáků</i> . Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-115-8.
13. Gillernová, I., Krejčová, L. a kol. <i>Sociální dovednosti ve škole</i> . Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3472-9.
14. Haddon, M. <i>Podivný případ se psem</i> . Praha: Argo, 2003. ISBN 80-7203-541-X.
15. Hayden, T. L. <i>Spratek</i> . Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-375.
16. Helus, Z. <i>Dítě v osobnostním pojetí</i> . Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-888-0.
17. Hrabal, V., Man. F., Pavelková, I. <i>Psychologické otázky motivace ve škole</i> . Praha: SPN, 1984.
18. Karnsová, M. <i>Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem</i> . Praha: Portál, 1995.
19. Kasíková, H. <i>Kooperativní učení a vyučování</i> . Praha: Karolinum, 2007.
20. Kolář, M. <i>Bolest šikanování</i> . Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7367-014-3.
21. Kolář, Z., Šikulová, R. <i>Hodnocení žáků</i> . Praha: Grada, 2005.
22. Krejčová, L. <i>Psychologické aspekty vzdělávání dospívajících</i> . Praha: Grada, 2011.
23. Krejčová, L. <i>Žáci potřebují přemýšlet: co pro to mohou udělat jejich učitelé</i> . Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0596-1.
24. Krejčová, L., Mertin, V. (Eds.). <i>Pedagogická intervence u žáků ZŠ</i> . Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 978-80-7357-603-5.
25. Kyriacou, Ch. <i>Klíčové dovednosti učitele</i> . Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7178-022-7.
26. Kyriacou, Ch. <i>Řešení výchovných problémů ve škole</i> . Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-945-3.
27. Lebeer, J. (ed.) a kol. <i>Programy pro rozvoj myšlení dětí s odchylkami vývoje</i> . Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-103-4.
28. Leman, K. <i>Sourozenecké konstelace</i> . Praha: Portál, 1997. ISBN 80-7178-430-3
29. Lukasová, E. <i>Logoterapie ve výchově</i> . Praha: Portál, 1997.
30. Macek, P. <i>Adolescence</i> . Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-747-7.
31. Mareš, J., Křivohlavý, J. <i>Komunikace ve škole</i> . Brno: MU, 1995.
32. Mareš, J. <i>Styly učení žáků a studentů</i> . Praha: Portál, 1998.
33. Matějček, Z. <i>Rodiče a děti</i> . Praha: Avicenum, 1986.
34. Matějček, Z., Dytrych, Z. <i>Krizové situace v rodině očima dítěte</i> . Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-0332-7.
35. Mertin, V., Krejčová, L. (eds.) <i>Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika</i> . Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-679-0.

36. Mertin, v. <i>Výchova bez trestů</i> . Praha: Wolters Kluwer, 2013. ISBN 978-80-7478-028-8.
37. Mertin, v. <i>Výchovné maličkosti: průvodce výchovou dítěte do dvanácti let</i> . Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-857-9.
38. Nelešovská, A. <i>Pedagogická komunikace v teorii a praxi</i> . Praha: Grada, 2005. ISBN 80-247-0738-1.
39. Nešpor, K., Czemy, L., Pernicová, M. <i>Zásady efektivní primární prevence</i> . Praha: FITIN, 1999.
40. Petty, G. <i>Moderní vyučování</i> . Praha: Portál, 1996. ISBN 80-7367-172-7.
41. Piaget, J. <i>Psychologie inteligence</i> . Praha: Portál, 1999.
42. Piaget, J., Inhelderová, B. <i>Psychologie dítěte</i> . Praha: Portál, 2007.
43. Průcha, J. <i>Moderní pedagogika</i> . Praha: Portál, 2001.
44. Rogers, C. R. <i>Způsob bytí</i> . Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-233-5.
45. Romer, D. Do students go to class? Should they? <i>Journal of Economic Perspectives</i> , 7, 1993, 167-174.
46. Satirová, V. <i>Kniha o rodině</i> . Praha: Práh, 1994. ISBN 80-901325-0-2
47. Sobotková, I. <i>Psychologie rodiny</i> . Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-559-8.
48. Sternberg, R. <i>Úspěšná inteligence</i> . Praha: Grada, 2001. ISBN:80-247-0120-0.
49. Sternberg, R. <i>Kognitivní psychologie</i> . Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-376-5.
50. Stuchlíková, I. a kol. <i>Zvládání emočních problémů školáků</i> . Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-534-2.
51. Svoboda, M. (ed.), Krejčířová, D., Vágnerová, M. <i>Psychodiagnostika dětí a dospívajících</i> . Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-545-8.
52. Valenta, M. a kol. <i>Přehled speciální pedagogiky a školská integrace</i> . Olomouc: VUP 2003.
53. Vygotskij, L.S. <i>Psychologie myšlení a řeči</i> . Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-943-7.
54. Vymětal, J. <i>Úzkost a strach u dětí</i> . Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-830-9.

Další odborná literatura bude doporučována ve vztahu k jednotlivým tématům.

SEBEREFLEXE: „PROČ BUDU DOBRÝ UČITEL“

Ve formě souvislého textu (cca 5 stran) zpracujete sebereflexi, v níž se zamyslíte nad svými **silnými stránkami**, které Vám umožní kvalitní vykonávání učitelské profese. Nezapomeňte zmapovat svou **motivační strukturu, sociální dovednosti i plány v oblasti psychohygieny**. Zmiňte rovněž své pochybnosti či rezervy **včetně návrhů, jak na nich můžete v budoucnu zapracovat**. Pro své úvahy využijte **co nejvíce teoretických zdrojů a témat**, s nimiž jste se seznámili během kurzu pedagogické psychologie.

SEMINÁRNÍ PRÁCI SPOLU SE SEBEREFLEXÍ PROSÍM ODEVZDAT DO 19. 12. 2016 V TIŠTĚNÉ PODOBĚ DR. K. KREJČOVÉ.